

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci navrhovateľa **D. R.**, bytom V., B., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava **o starobný dôchodok**, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 23. marca 2011, č. k. 6Sd 56/2008-57, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 23. marca 2011, č. k. 6Sd 56/2008-57 v spojení s doplňujúcim rozsudkom z 11. mája 2011, č. k. 6Sd 56/2008-70, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd rozsudkom z 23. marca 2011, č. k. 6Sd 56/2008-57, zrušil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 12. júna 2008 v spojení s rozhodnutím z 12. novembra 2009, ktorými odporkyňa podľa § 65, § 273 a § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok ku dňu 18. decembra 2004 a vec vrátil odporkyňi na ďalšie konanie. Právo na náhradu trov konania navrhovateľovi nepriznal. Doplňujúcim rozsudkom z 11. mája 2011, č. k. 6Sd 56/2008-70 krajský súd zrušil aj rozhodnutie odporkyne číslo X. zo

7. februára 2008 o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok ku dňu 18. decembra 2004. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ je od 10. apríla 1994 poberateľom príspevku za službu, pre výšku ktorého mu bola zhodnotená doba služby príslušníka Policajného zboru SR od 21. októbra 1970 do 31. októbra 1980, doba služby v služobnom pomere príslušníka Železničnej polície SR od 1. novembra 1981 do 31. októbra 1993 a doba trvania základnej vojenskej služby od 1. augusta 1968 do 31. júla 1970, pričom na účely určenia výšky príspevku za službu sa neprihliadalo na zaradenie do kategórie funkcií. Navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov dosiahnutím veku 55 rokov (X.) a odpracovaním potrebnej doby, avšak o priznanie starobného dôchodku nepožiadala a ani mu nebol starobný dôchodok priznaný. Navrhovateľovi nebol priznaný ani výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2003 Z. z. Jemu priznaný príspevok za službu sa podľa § 124 ods. 3 písm. d/ zákona č. 328/2003 Z. z. považuje za výsluhový dôchodok. Keďže podľa ustanovenia § 143a zákona č. 328/2002 Z. z. v znení zákona č. 447/2002 Z. z. sa od 1. júla 2002 na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú § 130 až § 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, Generálne riaditeľstvo Železničnej polície už nebolo kompetentné rozhodnúť o starobnom dôchodku navrhovateľa, na ktorý mu vznikol nárok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov. Krajský súd v tejto súvislosti konštatoval, že v prípade navrhovateľa podmienka splnenia veku pre nárok na starobný dôchodok (55 rokov) bola už splnená, a keďže po 1. júla 2002 už nebolo možné prihliadať na ustanovenia piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, navrhovateľovi by v žiadnom zo systémov dôchodkového zabezpečenia nebola zohľadnená odpracovaná doba v I. kategórií funkcií pre nárok na starobný dôchodok a tým aj dosiahnutie dôchodkového veku 55 rokov. Súd preto napadnuté rozhodnutia odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie s tým, že odporkyňa znovu posúdi nárok navrhovateľa na starobný dôchodok vzhľadom na to, že navrhovateľ dosiahnutím dôchodkového veku pre starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení splnil zároveň aj podmienku veku pre nárok na starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

Odporkyňa napadla rozsudok krajského súdu aj jeho doplňujúci rozsudok včas podaným odvolaním. Žiadala, aby ho odvolací súd zmenil a rozhodnutia odporkyne ako vecne správne potvrdil. Namietala, že navrhovateľovi nárok na starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z. nevznikol, keďže nebol nepretržite zamestnaný ku dňu 31. decembra 2003 (jeho zamestnanie trvalo len do 30. septembra 2002) a preto v jeho prípade nemožno postupovať podľa prechodného ustanovenia § 261 ods. 1 zákona. Ak podľa názoru krajského súdu navrhovateľ dôchodkový vek dovŕšil vo veku 55 rokov, o nároku na starobný dôchodok by bolo možné rozhodovať len podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003, t.j. podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., pričom odporkyňa nemala vzhľadom na ustanovenie § 142 zákona č. 100/1988 Zb. kompetenciu pred 1. júlom 2002 rozhodovať o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a ani po 1. júli 2002 ju žiadne prechodné ustanovenie zákona č. 100/1988 Zb., zákona č. 461/2003 Z. z. ani zákona č. 328/2002 Z. z. na takéto rozhodovanie nespĺnomocnilo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku.

Medzi účastníkmi bola sporná otázka zachovania nároku navrhovateľa na priznanie starobného dôchodku z dôvodu splnenia vekovej podmienky 55 rokov pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb.

V zmysle § 259 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2004 v konaniach o nárokoch na dávky a výplatu dávok z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 261 ods. 1 vety prvej až tretej zákona č. 461/2003 Z. z. suma starobného dôchodku poistenca, ktorý splnil podmienky nároku na tento dôchodok pred 1. januárom 2004, je po vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003 a nepoberal starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo ich časť, sa určí podľa tohto zákona. Náhradné doby získané po vzniku nároku na starobný dôchodok sa posudzujú podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Táto suma nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodkov a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu.

V zmysle § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. policajt má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Z obsahu spisov je zrejmé, že navrhovateľ vykonával profesionálnu službu policajta v rozsahu viac ako 25 rokov a po ukončení služobného pomeru bol mu priznaný príspevok za službu podľa § 119 ods. 1 a § 122 ods. 1 zákona č. 410/1991 Zb., pričom pri priznaní príspevku za službu sa na kategórie funkcií neprihliadalo.

Navrhovateľ splnil všetky podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. dňom X., ktorým dovŕšil vek 55 rokov.

Dňom 1. júla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa § 124 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z., ktoré je prechodným ustanovením, príspevky za službu, na ktoré vznikol nárok podľa § 119 až § 122 zákona č. 410/1991 Zb. v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti a od tohto dňa sa zvyšujú v závislosti od dátumu ich priznania.

Podľa § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z. z. v znení zákona č. 447/2002 Z. z. od 1. júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú § 130 až § 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že tam uvedené ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb. sa nepoužijú až od 1. júla 2002, počnúc ktorým mohol policajtom najskôr vzniknúť nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. Aplikácia ustanovení § 132 a nasl. zákona č. 100/1988 Zb. však nie je vylúčená pri nárokoch na starobný dôchodok, ktoré do 30. júna 2002 už vznikli.

Podľa § 94 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na dávku vzniká dňom splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, prípadne vykonávacími predpismi.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľovi splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. (§ 129 až § 145) dňom X..

Podľa § 94 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených pre vznik nároku na dávku a jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

Podľa § 98 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. starobný dôchodok sa nevypláca po dobu ďalšieho zamestnania po vzniku nároku na tento dôchodok a po dobu počas pracovnej neschopnosti, po ktorú sa oprávnenému poskytuje nemocenské alebo plat, alebo služobný príjem podľa osobitného predpisu, pokiaľ sa ďalej neustanovuje inak.

Podľa § 121 ods. 2 zákona č. 410/1991 Zb. pri súbehu nároku na príspevok a na starobný, invalidný, čiastočný invalidný dôchodok alebo na dôchodok za výsluhu rokov podľa predpisov o sociálnom zabezpečení patrí oprávnenému podľa jeho voľby buď príspevok, alebo dôchodok.

Navrhovateľ po vzniku nároku na starobný dôchodok bol naďalej zamestnaný v civilnom zamestnaní do 31. októbra 2002. Vzhľadom na to sa na neho nemôže vzťahovať ustanovenie § 261 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Ako je vyššie uvedené, a ako správne konštatoval aj krajský súd, nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. vo výške podľa § 133 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. navrhovateľovi nesporne vznikol už ku dňu X. a zostal zachovaný podľa § 175 zákona č. 100/1988Zb. v spojení s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Na tejto

skutočnosti nič nemení okolnosť, že žiadosťou až z 18. decembra 2007 požiadal o jeho spätné priznanie od 18. decembra 2004.

Krajský súd však dospel k nesprávnemu záveru, že vzhľadom na ustanovenie § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z. z. je odporkyňa povinná opätovne rozhodnúť o žiadosti navrhovateľa a posúdiť jeho nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb.

Podľa § 114 ods. 1, 2 zákona č. 100/1988 Zb. orgánmi sociálneho zabezpečenia sú Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí a ďalšie štátne orgány určené zákonmi národných rád. Ak ide o sociálne zabezpečenie vojakov z povolania, príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti a príslušníkov zborov nápravnej výchovy, sú orgánmi sociálneho zabezpečenia ministerstvá národnej obrany a vnútra, ministerstvá vnútra a životného prostredia a spravodlivosti republík a orgány uvedené v § 142. *O sociálnom zabezpečení príslušníkov Policajného zboru a Železničnej polície rozhodujú príslušné orgány Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.*

Kompetencia príslušných orgánov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky rozhodnúť o sociálnom zabezpečení policajtov teda aj o nároku na starobný dôchodok, nie je v danom prípade ustanovením § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z. z. dotknutá, keďže navrhovateľ nebol od vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003 ako to predpokladá ustanovenie § 261 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Odvolačí súd dospel k záveru, že rozhodnúť o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 259 ods. 1 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. je daná právomoc príslušného orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutia odporkyne za nesúladné so zákonom i keď čiastočne z iných dôvodov ako uviedol krajský súd a preto podľa § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 219 O.s.p. rozsudok krajského súdu potvrdil.

V ďalšom konaní o žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok od 18. decembra 2007 je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 5 O.s.p.). Žiadosť

navrhovateľa o starobný dôchodok postúpi na rozhodnutie príslušnému orgánu v súlade s § 142 ods. 4 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb., t. j. príslušnému orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo úspešný navrhovateľ žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil a odporkyňa bola v odvolacom konaní neúspešná.

P o u ě n í e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. septembra 2012

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská